

**LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS
2018 METŲ I KETV. VEIKLOS ATASKAITA**

TURINYS

I.	BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ	2
II.	2018 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	4
III.	KITA SVARBI INFORMACIJA	10

I SKYRIUS

BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI, Inspekcija) – viešojo administravimo biudžetinė įstaiga, įsteigta 1996 m. gruodžio 7 d. Lietuvos standartizacijos departamento 1996 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 273 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos įsteigimo“.

Inspekcijos adresas – A. Goštauto g. 9

Tel.: 870 668 011

El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt

Inspekcijos misija – atlikti teisinę metrologinę priežiūrą – ginti vartotojus ir valstybės interesus nuo neteisingų matavimų padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo neatitinkančių reikalavimų matavimo priemonių ir fasuotų prekių.

Vykdydama savo misiją, Inspekcija prižiūri, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones tiesioginio pardavimo sandoriuose atsiskaitymams bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugoje, veterinarijoje, aplinkosaugoje, darbų saugoje), atlikdami banko, mokesčių, pašto operacijas, matavimus, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis, laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. LMI pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Metrologijos įstatymo pažeidimus, praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo fasuotų prekių (maisto ir ne maisto) kiekio, nurodyto ant fasuočių ar etiketėse, ir matavimo indų (talpų) kontrolę.

Vadovaudamasi LMI ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – VMI) bendru 2004 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-43/VA-113 patvirtintomis Etilo alkoholio skaitiklių, etilo alkoholio skaitiklių su temperatūros pokyčio perskaičiavimu, jų naudojimo ir priežiūros taisyklėmis, LMI ir VMI visose etilo alkoholio ir alkoholinių produktų gamybos įmonėse vykdo šių skaitiklių priežiūrą, savo plombomis plombuoja skaitiklius ir flanšinius sujungimus, derina su gamintojais plombavimo schemas ir jų pakeitimus.

Fasuotų produktų kiekio priežiūrai LMI įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris 2007 m. akredituotas pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus. Šis skyrius atlieka fasuotų produktų kiekio fasuotėse bandymus, kurių rezultatais remdamiesi, LMI inspektoriai priima sprendimus dėl tinkamumo šias prekes parduoti ar tiekti rinkai.

Patikrinimų medžiaga (patikrinimų aktai, protokolai, nutarimai, paklaidų ir nuokrypių apskaičiavimo lentelės ir kt.) kaupiama ir sisteminama 2008 m. LMI įdiegtoje informacinėje sistemoje „Teisinė metrologinė priežiūra“. LMI inspektoriai, naudodamiesi šios informacinės sistemos duomenų baze, unifikuotais aktų surašymo dokumentais ir lentelėmis, turi galimybę patikrinimo vietose užpildyti visus patikrinimo dokumentus ir kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą dėl atliekamo patikrinimo.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 398 „Dėl sutikimo reorganizuoti biudžetinę įstaigą Valstybinę metrologijos tarnybą“ 2.4.2 punktų nuostatas, organizuoja matavimo priemonių patikros žymenų ir patikros sertifikatų blankų gamybą ir kontroliuoja jų naudojimą; atlieka Lietuvos matavimo priemonių valstybės registro tvarkytojo funkcijas; įrašo matavimo priemonių tipus į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, išduoda matavimo priemonių tipo patvirtinimo sertifikatus; vykdo paskirtųjų įstaigų priežiūrą; išduoda leidimus ūkio subjektams, norintiems ženklinti fasuotas prekes ir matavimo indus, atitinkančius techninių reglamentų ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, atitinkamai „e“ ir „3“ ženklais; nustatyta tvarka teikia ūkio subjektams informaciją apie metrologijos normatyvinius dokumentus.

Finansinis planas

2018 m. Inspekcijos veikloms įgyvendinti patvirtintas **941,0** tūkst. Eur (valstybės biudžeto lėšos) finansinis planas.

2018 m. I ketv. Inspekcijos veikloms įgyvendinti buvo patvirtintas 208,5 tūkst. Eur finansinis planas, visą jį sudarė valstybės biudžeto lėšos.

2018 m. I ketv. sąmata įvykdyta 152 tūkst. Eur arba 72,9 proc. Iš skirtų biudžetinių asignavimų liko nepanaudoti 56,5 tūkst. Eur, visa tai asignavimai išlaidoms. Iš jų 29,4 tūkst. Eur Darbo užmokesčio lėšų, nes atlyginimai ir soc. draudimo įmokos mokamos kito mėn. 4 d., 14,7 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokų, 12,4 tūkst. Eur kitų išlaidų – prekėms ir paslaugoms pagal įvairius išlaidų straipsnius, nes nebuvo gautos sąskaitos už komunalines ir patalpų išlaikymo išlaidas, kurą iki I ketv. mokėjimo paraiškų pateikimo laiko pabaigos (kovo 26 d.).

Kreditinis įsiskolinimas metų pradžioje buvo 32,3 tūkst. Eur, I ketvirčio pabaigoje – 71,2 tūkst. Eur. Iš jų 45,6 tūkst. Eur įsiskolinimas pagal išlaidų straipsnį „Darbo užmokestis pinigais“, iš kurių 23,8 tūkst. Eur už kovo mėn. atlyginimus, 19,6 tūkst. Eur įsiskolinimas už socialinio draudimo įmokas, iš kurių 13,0 tūkst. Eur nuo kovo mėn. atlyginimų. Įsiskolinimai už kovo mėn. atlyginimus buvo padengti š.m. balandžio 4 d. 0,2 tūkst. Eur kreditinis įsiskolinimas darbdavių socialinė parama pinigais buvo padengtas balandžio 6 d. 5,8 tūkst. Eur kreditinis įsiskolinimas už patalpų komunalines paslaugas, elektrą, ryšius, komandiruotes, materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos išlaidas, informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidas, degalus ir kitas išlaidas už kovo mėnesį. Visi šie įsiskolinimai bus padengti iki š. m. balandžio 20 d.

Žmogiškieji ištekliai

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2018 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 4-90 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 4-14 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai pavaldžiose ir ūkio ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ pakeitimo **Lietuvos metrologijos inspekcijoje patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 44 pareigybės.**

II. 2018 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Inspekcijos strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

I lentelė

Strateginio tikslo rodiklis	2018 metų	
	planas	I ketv. faktas
Laiku pašalintų matavimo priemonių ir matavimo indų naudojimo ar tiekimo rinkai bei fasuotų prekių gamybos, importo ar pardavimo pažeidimų, nustatytų ūkio subjektų patikrinimų metu skaičius, lyginant su nustatytais pažeidimais, proc.	98,5	100,0

Siekdama strateginių tikslų įgyvendinimo, Inspekcija 2018 m. I ketv. atliko 935 (26,3 proc. plano) patikrinimų, kurių metu nustatė 121 pažeidimą (12,9 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus):

- 739 matavimo priemonių (toliau – MP) naudotojų patikrinimai, kurių metu nustatyti 77 pažeidimai (10,4 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus);
- atlikti 6 patikrinimai MP patikrai atlikti paskirtosiose įstaigose, kurių metu nustatyti veiklos pažeidimai;
- atlikti 190 fasuotų prekių kiekio patikrinimai, kurių metu nustatyta 44 pažeidimų (23,2 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus).

Pažeidimų buvo nustatyta pas fasuotų prekių pardavėjus, kurie tiesiogiai neatsako už jiems tiekiamų fasuotų prekių kiekio neatitikimus, todėl patikrinimai buvo atliekami ir pas fasuotų prekių gamintojus bei importuotojus, kurie tiesiogiai atsako už jų rinkai tiekiamų prekių atitiktį metrologiniams reikalavimams. Šių patikrinimų metu, kurių atlikti 74, buvo nustatyti 6 pažeidimai (8,1 proc. nuo atliktų gamintojų ir importuotojų skaičiaus). Vykdamant nustatytų pažeidimų pašalinimo stebėseną buvo atlikta 16 pakartotinių patikrinimų, kurių metu pažeidimų nenustatyta.

Iš viso 33-iems atsakingiems asmenims už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus skirta 1370 EUR baudų. Didelį neskirtų sankcijų skaičių už nustatytus pažeidimus lėmė ir tai, kad už teisingą fasuoto produkto kiekį fasuotėje visų pirma yra atsakingi šių prekių gamintojai ar importuotojai, kuriems ir taikomos sankcijos, o prekiautojams duodami nurodymai išimti kiekio reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos, jų nepardavinėti ar gražinti gamintojams ir tik šių nurodymų nevykdantys prekiautojai yra baudžiami.

Vadovaujantis priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams principais, visų pirma buvo siekiama, kad ūkio subjektų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, o ne juos bausti ar taikyti jiems sankcijas. Ekonominės sankcijos ūkio subjektams nebuvo taikomos, kai jie operatyviai, nustatytais terminais, kur tai buvo galima padaryti, pašalindavo pažeidimus. Nebuvo bausta nei viena verslo įmonė jos pirmaisiais veiklos metais, nes LMI yra pritarusi Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų. LMI inspektoriai, įgyvendindami Deklaracijos nuostatas, tikrinimų ir konsultavimo metu įteikia Deklaraciją pirmus metus veikiantiems ir pirmą kartą tikrinamiems ūkio subjektams, juos konsultuoja ir informuoja, kur jie gali kreiptis jiems rūpimais metrologinių reikalavimų klausimais. 2018 m. I ketv. veiklą pradedantiems ūkio subjektams įteiktos 24 Deklaracijos.

Svarbiausi veiklos rezultatai

2 lentelė

Svarbiausių veiklų įgyvendinimo rodikliai	2018 metų	
	planas	I ketv. faktas
1. Patikrintų matavimo priemonių naudotojų ir už gaminamas bei rinkai tiekiamas fasuotas prekes atsakingų asmenų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis per metus, kaup. proc.	85,0	89,9 Patikrinus 745 matavimo priemonių naudotojus ir už gaminamas bei rinkai tiekiamas fasuotas prekes atsakingus asmenis, nustatyti 77 pažeidimai (t. y. 10,1 proc.). Fasuočių prekių kiekio srityje pažeidimų mažėjimą lėmė fasuočių prieskonių ir pašarų kiekio patikrinimų rezultatai. Iš viso patikrinus 74 įvairių maisto ir ne maisto prekių gamintojus (fasuotojus) 6 (8,1 proc.) gamintojai pažeidė fasuočių prekių kiekio reikalavimus.
2. Daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų karšto vandens skaitiklių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	94,5	95,44 Surinkta informacija iš 59 įmonių tiekiančių karštą vandenį. 54 (91,5 proc.) vykdo skaitiklių keitimo planus arba naudoja daugiabučių namų butuose skaitiklius su metrologine patikra. Kitos 5 įmonės dėl įvairių priežasčių (per I ketv. pasibaigus metrologinei patikrai, padidėjus skaitiklių skaičiui ir kt.) atsilieka nuo įsipareigojimų. Tokios

		<p>kaip pavyzdžiui UAB „Litesko“ filialas „Palangos šiluma“ nuo 2016-06-01 perėmė UAB „Palangos šilumos tinklai“, tačiau dar nepradėjo karšto vandens skaitiklių keitimo. Kaip informavo pati įmonė, karšto vandens skaitiklių įrengimo/pakeitimo darbų paslaugų pirkimas buvo planuotas baigti š.m. vasario mėnesio pradžioje ir bus patikslintas atsiskaitomųjų karšto vandens skaitiklių keitimo ir įrengimo grafikas. UAB „Anykščių šiluma“ padidėjo su pasibaigusia metrologine patikra skaitiklių skaičius ir šiuo metu vyksta tų skaitiklių keitimo darbai. AB „Kauno energija“ karšto vandens tiekėju pasirinko nemažai daugiabučių gyvenamųjų namų, todėl padidėjo su pasibaigusia metrologine patikra karšto vandens skaitiklių skaičius. Per I ketv. Respublikoje jau yra pakeista 95,44 proc. karšto vandens skaitiklių.</p>
3. Daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų šalto vandens skaitiklių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	90,0	<p>90,9 proc. daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų geriamojo vandens skaitiklių atitiko teisinės metrologijos reikalavimus. UAB „Vilniaus vandenys“ naudoja net per 272 tūkst. tokių skaitiklių, iš kurių jau tikrai 24,2 proc. metrologiškai nepatikrintų. Situacija palyginti su 2017 m. sparčiai gerėja. Patikrintų skaitiklių padaugėjo nuo 58,2 proc. iki 75,8 proc.</p>
4. Rizikingiausių ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	75,0	<p>75,1 Vadovaujantis LMI taikomomis rizikos vertinimo procedūromis, didžiausias dėmesys buvo skiriamas rizikingiausiems ūkio subjektams.</p>
5. Vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	25,0	<p>24,9 Mažiau buvo tikrinami vidutinės ir mažos rizikos ūkio subjektai.</p>
6. Patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	80,0	<p>94,0 2018 m. I ketv. 879 patikrinimai buvo atlikti tose veiklos srityse, kurioms tikrinti jau parengti kontroliniai klausimynai.</p>
7. Planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	90,0	<p>91,4 Be pranešimų patikrinimai buvo atliekami tik kitų institucijų prašymais, pagal vartotojų skundus, atliekami pakartotiniai patikrinimai.</p>

8. Viešai skelbiama ketvirtinė informacija apie planinius patikrinimus, kartais per metus	4	1 Skelbtas 2018 m. I ketv. darbo planas
9. Neplaninių patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais, proc.	65,0	61,3 Atlikus 80 patikrinimų pagal gautus skundus, VMVT ir policijos kvietimu, pakartotinių patikrinimų, nustatyti 49 atvejai, kurie padėjo užkirsti kelią pažeidimams.
10. Ūkio subjektų, teigiančių, kad Lietuvos metrologijos inspekcijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, dalis, proc.	99,2	100,0
11. Ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, dalis, proc.	99,2	100 Ateityje numatoma tobulinti kontrolinius klausimynus, siekiant juos supaprastinti, atsižvelgiant į verslininkų pastabas. Planuojama parengti interaktyvius kontrolinius klausimynus.
12. Ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, dalis, proc.	99,5	100,0 Buvo siekiama pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektus konsultuoti, o ne juos bausti. Patikrinus 14 ūkio subjektu, 1 (7,1 proc. patikrintų) pažeidė teisinės metrologijos reikalavimus. Baudos nebuvo skirtos.

Kita 2018 m. I ketv. vykdyta veikla

Patikrinimai MP naudojančiuose ūkio subjektuose ir šių patikrinimų rezultatai

Atlikti patikrinimai 99 motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo įmonės bei suskystintą dujų įrangą montuojančiuose įmonės, 10-tyje (10,1 proc.) nustatyti pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta Tauragės (28,6 proc.), Šiaulių (20 proc.) ir Klaipėdos (12,5 proc.) apskrityse. Patikrintos 524 MP (dinamometriniai raktai, stabdžių stendai, žibintų reguliavimo įtaisai, plastikiniai ašočiai, padangų slėgmačiai ir kt.) 41 MP (7,8 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia tokių MP naudojo Tauragės (28,9 proc.), Klaipėdos (15,6 proc.) ir Šiaulių (14,3 proc.) apskrityse esančios motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo įmonės. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 49 (49,5 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atlikdamos 191MP (36,5 proc.) metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 159 viešos ir privačios sveikatos priežiūros įstaigose (ligoninės, poliklinikos, pirminės sveikatos priežiūros centrai, ambulatorijose, greitosios medicinos pagalbos stotys, klinikos, stomatologijos kabinetai), 7-iose (4,4 proc.) nustatyti pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta Telšių (21,4 proc.) ir Kauno (9,1 proc.) apskrityse esančiose gydymo įstaigose. Iš viso buvo patikrintos 3131 MP, tame tarpe 2431 medicininės paskirties MP (neinvaziniai kraujospūdžio matavimo prietaisai, klausos charakteristikų matavimo prietaisai, kūno temperatūros matavimo prietaisai, akies tonometrai, pedaliniai ergometrai, svarstyklės), iš jų 17 MP (0,7 proc.) buvo naudojamos be metrologinės patikros. Daugiausia tokių MP buvo naudojama Telšių (4 proc.) ir Kauno (2,3 proc.) apskričių gydymo įstaigose. Patikrinus 700 MP bendrosios paskirties (stikliniai termometrai, alkotesteriai, pipetės, higrometrai), pažeidimų nenustatyta. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 44 (27,7 proc.) gydymo įstaigos pašalino pažeidimus, atliko 403 (12,9 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atliktas patikrinimas UAB „TELE 2“, teikiančios mobiliojo telefoninio ryšio paslaugas ir atliekanti telefoninių pokalbių laiko apskaitą. Patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrovė mobiliųjų

telefoninių pokalbių laiko apskaitai naudoja mobiliųjų telefoninių pokalbių laiko apskaitos sistemą „TELE 2“ MTPLAS, kurios metrologinės patikros galiojimas pasibaigęs.

Atlikti patikrinimai 45 medieną ruošiančiose ir apdirbančiose įmonėse. Patikrintos 565 MP. Pažeidimų nenustatyta. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 4 (8,9 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 47 (8,3 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atliekant patikrinimus urėdijose ir išanalizavus pateiktą informaciją, nustatyta, kad pradėdamas naudoti medienos tūrio nustatymui ir atsiskaitymui su medienos supirkėjais, tačiau teisinis metrologinis patvirtinimas matavimo sistemai nėra atliktas. Ekonominės veiklos vykdytoji pasiūlyta kreiptis į LR ūkio ministeriją dėl matavimo sistemos teisinio metrologinio patvirtinimo galimybės ir pagrįstumo klausimo.

Atliktas patikrinimas AB „Klaipėdos nafta“ SDG terminale. Patikrintos 83 matavimo priemonės, pažeidimų nenustatyta.

Atlikti patikrinimai 61-oje degalų (benzino, dyzelino) degalinėje, 5-iose (8,2 proc.) iš jų nustatyti pažeidimai. Atlikus 861 MP būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 8 (0,9 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų (naudojamos be teisinio metrologinio patvirtinimo degalų įpylimo kolonėlės, degalų talpyklos, metrolazdės). Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą, 8 (13,1 proc.) degalinių pašalino pažeidimus, atliko 7 (2,5 proc.) MP metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 1 (0,5 proc.) dozatorius iš 187-ių patikrintų, faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną $\pm 0,5$ proc. paklaidą: degalai buvo įpilami vartotojų nenaudai esant dozavimo paklaidai 0,63 proc.

Atlikti patikrinimai 64 automobilių dujų degalinėse, 8-iose (12,5 proc.) iš jų nustatyti pažeidimai. Atlikus 285-ių MP būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 13 (4,6 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 11 (17,2 proc.) degalinių pašalino pažeidimus, atliko 26 (9,1 proc.) MP metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 7 (16,7 proc.) dozatorių iš 42-jų tikrintų faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną $\pm 1,0$ proc. paklaidą: per dozatorius automobiline dujos buvo įpilamos vartotojo nenaudai esant dozavimo paklaidoms nuo 1,46 proc. iki 4,81 proc.

Atlikti patikrinimai 157 prekybos įmonėse (parduotuvės, parduojuvės degalinėse), 27-iose (17,2 proc.) nustatyti pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta Kauno (61,5 proc.), Telšių (41,7 proc.) ir Tauragės (18,9 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 686 MP (elektroninės svarstyklės, stikliniai termometrai) 80 MP (11,7 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia tokių MP naudojo Kauno (36,5 proc.), Telšių (30 proc.) ir Tauragės (7 proc.) apskrityse esančios prekybos įmonės. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 19 (12,1 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 23 (3,4 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 78 viešojo maitinimo įmonėse (kavinės, barai, valgyklos ir kt.), 7-iose (9,0 proc.) nustatyti pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta Utenos (22,2 proc.), Telšių (20 proc.) ir Šiaulių (12,5 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 376 MP (įvairių tipų termometrai, matavimo taurelės, elektroninės svarstyklės) 10 (2,7 proc.) MP buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Daugiausia tokių MP naudojo Utenos (7,7 proc.), Telšių (4,8 proc.) ir Šiaulių (7,5 proc.) apskrityje esančios maitinimo įstaigos. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 7 (9 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 11 (2,9 proc.) MP metrologinę patikrą.

Patikrinti 59 turgaviečių ir lauko prekybos prekeiviai, nustatyta 11 (18,6 proc.) pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Kauno (80 proc.), Vilniaus (33,3 proc.) ir Panevėžio (22,2 proc.) apskrityse. Iš patikrinta 81 (elektroninės, ciferblatinės svarstyklės, stikliniai termometrai) MP 12 (14,8 proc.) buvo naudojamos su pasibaigusia metrologine patikra. Daugiausia tokių MP naudojo Kauno (80 proc.), Vilniaus (27,3 proc.) ir Panevėžio (16,6 proc.) apskričių prekeiviai. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 1 (1,7 proc.) prekeivis pašalino pažeidimus, atliko 1-os (1,2 proc.) MP metrologinę patikrą.

Prekybos, viešojo maitinimo įmonėse, turgavietėse ir lauko prekyboje atlikta 378 svarstyklių būklės ir naudojimo kontrolė. Svarstyklių rodmenų paklaidos tiesioginio svėrimo metu neviršijo leidžiamų svėrimo paklaidų ribų, nurodytų Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento 3 lentelėje.

Atliekant rinkai tiekiamų ir naujai įsigytų matavimo priemonių rinkos priežiūrą per I ketvirtį pagal Matavimo priemonių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2004/22/EB dėl matavimo priemonių, 2014/32/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo priemonių tiekimu rinkai), patikrinti geriamąjį vandenį tiekiančioje įmonėje 6 šalto vandens skaitikliai, degalinės kuro pilstymo kolonėlės 22 dozatoriai, miškų urėdijose 57 ruletės, pažeidimų nenustatyta.

Pagal Neautomatinių svarstyklių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2009/23/EB dėl neautomatinių svarstyklių, 2014/31/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su neautomatinių svarstyklių

tiekimu rinkai) patikrinta 31 įmonė (parduotuvės, viešojo maitinimo įmonės, turgavietės) ir jose naudojamos naujai įsigytos 79 svarstyklės, iš kurių 26 (40 proc.) neatitiko šios direktyvos reikalavimų. Dėl nustatytų pažeidimų nurodyta kreiptis pas svarstyklių pardavėjus.

Atlikti paskirtųjų įstaigų vykdomos veiklos paskyrimo srityse patikrinimai. Patikrinus 6 paskirtąsias įstaigas (UAB „Detagama“ Kauno tachografų dirbtuvė, UAB „Metrologinių patikrų centras“ Metrologijos laboratorija, UAB „Okreta“ tachografų dirbtuvė, UAB „EKS bandymų laboratorija“, UAB „Limeta“ medicinos technikos laboratorija, UAB „Scania Lietuva“ tachografų dirbtuvių skyrius), kurios atlieka tachografų, degalinių kolonėlių ir medicininės paskirties MP patikrą, nustatyti veiklos trūkumai.

UAB „Detagama“ Kauno tachografų dirbtuvė, UAB „Okreta“ tachografų dirbtuvė vykdoma veikla neatitinka teisės aktų keliamų reikalavimų. Nesilaikoma Dokumentų blankų ir oficialių žymėjimo ženklų privalomosios formos rengimo, eskizo bei grafinio projekto tvirtinimo, gamybos organizavimo, apskaitos, saugojimo, naudojimo, dingimo įforminimo ir likvidavimo tvarkos aprašo 22, 23 ir 26 p. reikalavimų. UAB „Metrologinių patikrų centras“ Metrologijos laboratorija atlikdama degalų ir dujų kolonėlių patikrą nepildo degalų ir dujų kolonėlių techninių pasų, nesilaiko „Degalų matavimo ir išduoto kiekio apskaitos sistemos degalinėse. Bendroji patikros metodika BPM 6686068-26:2013“ 8.p. ir 9.p. ir 26.6.3.p. reikalavimų bei „Suskystintų naftos (propano-butano) dujų matavimo sistemos degalinėse. Bendroji patikros metodika BPM 8871101-35:2013 7.p., 8.p ir 30.1 p. reikalavimų. Nustatyta, kad UAB „Naftos dujos“ dujų degalinėje (Žemaitijos g. 69, Mažeikiai) paskirtosios įstaigos darbuotojai neįrašė dujų kolonėlės LPG 6000 P Nr. 15423A techniniame pase įrašo apie dozatoriaus keitimą bei jo numerio (buvo Nr. 10099, sumontuotas Nr. 2898). 2018 m. kovo 13 d. patikros sertifikatuose MPC-2018-389 ir MPC-2018-388 nėra nurodyti kolonėlės dozatorių numeriai, kyla neaiškumas, kurių dozatorių buvo atlikta patikra. LMI Kauno apskrities skyrius nustatė, kad daugumoje dujų kolonėlių nėra dozatorių numerių. Rekomenduota, kad paskirtoji įstaiga dujų kolonėlių dozatoriams (kurie neturi numerio) taip pat suteiktų identifikavimo numerius.

Atlikti 9 patikrinimai kituose įvairiuose objektuose (geriamojo vandens tiekimo įmonėje, gyvulių supirkimo įmonėje, gydymo įstaigoje ir kt., 1-oje (11,1 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 107 MP 2 (1,9 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus.

16 patikrinimų atlikta pagal gautus 14 vartotojų ir ūkio subjektų skundus. Tikrinti butuose įrengti šalto vandens skaitikliai, naftos produktų degalinių kolonėlių, svarstyklės, termometras, automobilių parkavimo aparatai. 9 atvejais (56,3 proc.) nustatyta pažeidimų.

Atlikti 2 patikrinimai kartu su Lietuvos transporto saugos administracijos Transporto veiklos priežiūros departamento Kauno skyriaus atstovais autoservisuose. Taip pat LMI inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais 11 kartų vyko į etilo alkoholio ir alkoholio produktų gamybos įmones atlikti skaitiklių ir išpilstymo linijų jungčių plombavimo bei plombavimo schemų derinimo darbus.

Prekių kiekio patikrinimai ir patikrinimų rezultatai

2018 m. I ketv. pagal darbo planą buvo atliekama fasuotų prekių kiekio priežiūra prekybos įmonėse ir pas gamintojus (importuotojus). Fasuočių prekių gamintojams sunkiau pasinaudoti ir LMI įdiegta ir taikoma išankstinio įspėjimo praktika, kuomet ūkio subjektas prieš 10 d. d. įspėjamas apie planuojamą atlikti patikrinimą, nes jų prekės netikėtai aptinkamos prekybos taškuose pagal vartotojų skundus ar kitais atvejais, be to, sunkiau skubiai pakeisti fasavimo linijų režimą, kad jos fasuočių kiekio reikalavimus atitinkančias prekes.

Patikrinta 21 pašarus fasuojanti/tiekianti įmonė (atlikti 67 patikrinimai), 4-se (19,0 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 2962-ųjų fasuočių 93-ių (3,1 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Joniškio grūdai“ – 15,6 proc., UAB „Magnum veterinarija“ – 9,5 proc., AB „Kauno grūdai“ (Kaunas) – 8,4 proc., AB „Kauno grūdai“ (Alytus) – 6,0 proc.

Palyginti su 2008 m. atliktų patikrinimų rezultatais, pašarus fasuojančiose/tiekiančiose įmonėse situacija pagerėjo, t. y. pažeidimų sumažėjo nuo 11,6 proc. iki 3,1proc.

Patikrintos 23 prieskonius fasuojančios/tiekiančios įmonės (atlikti 84 patikrinimai), 3-se (13,0 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 6197-ųjų fasuočių 70-ies (1,1 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Daugiausia kiekio neatitikimų nustatyta: UAB „Spaisvilė“ – 6,0 proc., UAB „Valgeda“ – 7,7 proc., UAB „Sveko“ – 1,9 proc.

Palyginti su 2012 m. atliktų patikrinimų rezultatais, prieskonius fasuojančiose/tiekiančiose įmonėse situacija pagerėjo, t. y. pažeidimų sumažėjo nuo 9,9 proc. iki 1,1proc.

Atliktas 21 patikrinimas kitose įvairiose įmonėse. Tikrinti konditerijos gaminiai, vaisiai, žuvies gaminiai, medus, saldainiai, margarinai, duonos gaminiai, pieno produktai, buitinė chemija, veterinariniai vaistai ir kt. Iš patikrintų 3150 produktų fasuočių 122 (3,9 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus.

Nustatyti UAB „Zoobalt“ ir UAB „Royal Canin Lithuania“ gaminamų pašarų pakuočių ženklinimo neatitikimai Fasuotų prekių ir matavimo indų techninio reglamento reikalavimams. UAB „Ostsee Fisch Kreetinga“ ir UAB „Akvatera“ produkciją ženklina „e“ ženklu negavus Lietuvos metrologijos inspekcijos ar kitos valstybės narės kompetentingos įstaigos leidimo.

9 patikrinimai atlikti, atliekant fasuotų prekių kiekio bandymus, kuriuos atliko pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus akredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius. Tikrinti veterinariniai vaistai, buitinė chemija, sėklos ir kt. Nustatytas 1 (11,1 proc.) prekių kiekio pažeidimas.

Išduoti 9 leidimai (33 produktų pavadinimų) ženklinti fasuotas prekes „e“ ženklu.

III. KITA SVARBI INFORMACIJA

Vykdam 2018 m. veiklos plano priemonę (Įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas, tinkamai pasiruošti naujų papildomų funkcijų vykdymui) parengtas naujų LMI nuostatų projektas ir Paskirtųjų įstaigų, įgijusių teisę atlikti matavimo priemonių tipo įvertinimą, matavimo priemonių patikrą, produkto kiekio pakuotėje ir (arba) matavimo indo tūrio kontrolės sistemos įvertinimą, produkto kiekio pakuotėje ir (arba) matavimo indo tūrio patikrinimus, veiklos priežiūros tvarkos aprašo projektas.

Per 2018 m. I ketv. paskirtosioms įstaigoms buvo užsakyta ir pagaminta po 6160 vnt. matavimo priemonių pirminės patikros žymenų (pirmasis ir antrasis žymuo); 267620 vnt. oficialių žymėjimo ženklų (lipdukų), skirtų periodinei patikrai; 134450 vnt. patikros sertifikatų blankų. Ūkio subjektams išduoti 9 leidimai fasuotiems 33 produktams ženklinti „e“ ženklu.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ūkio subjektų konsultavimui. Organizuoti 9 konsultavimo renginiai ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su prekyba turgavietėse, šilumos tiekimu, suskystintų dujų tiekimu, medienos gamyba, neautomatinių svarstyklių prekyba ir įrengimu, verslo konsultavimu. Konsultuotas 221 ūkio subjektas (iš jų 24 veiklą pradedančių ūkio subjektų, 23 ūkio subjektų konsultuota telefonu, įsigytos įrangos pagalba konsultaciniai pokalbiai įrašomi).

LMI savo veikloje neapsiribojo vien sankcijų pažeidėjams taikymu, o siekė, kad veiklos sritis kuriojančios institucijos imtųsi priemonių situacijai pagerinti, duodamos savo įstaigoms atitinkamus nurodymus ar keisdamos atitinkamus teisės aktus. Buvo parengti ir pateikti 3 informaciniai pranešimai Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, apie atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo. Siekiant mažinti nepagrįstus, neproporcingus ūkinės veiklos suvaržymus, parengti ir AM, ŪM, VĮ Valstybinių miškų urėdijai, Lietuvos nepriklausomų medienos matuotojų asociacijai, Medienos prekybos asociacijai, UAB „Civitta“ pateikti 2 pasiūlymai dėl teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo ir rengimo.

Visuomenė buvo informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie kontrolės rezultatus, o tai darė taip pat nemažą įtaką pažeidimų prevencijai. Išspausdinti 4 straipsniai apie teisinės metrologinės priežiūros aktualijas: 2018-01-25 straipsnis „Dovanos“ degalinėms piktina vairuotojus“ Panevėžio laikraštyje „Sekundė“ paskelbė; 2018-02-07 straipsnis „Pažeidimų nemažėja net prieš 10 darbo dienų pranešus apie planuojamą atlikti patikrinimą“ internetiniame naujienų portale suduvis.lt; 2018-02-28 straipsnis „Lietuvos metrologijos inspekcijos Marijampolės apskrities skyriaus viršininkė supažindino su šilumos punktuose rastais pažeidimais“ Vilkaviškio r. sav. tinklalapyje www.vilkaviskis.lt ir suduvosgidas.lt; 2018-02-01 straipsnis „Vilniaus vandenys“ keičia skaitiklius, bet naujovių nesitikėkite – rodmenis vis tiek reikės fiksuoti patiems“ internetiniame naujienų portale Alfa.lt. Duoti 2 interviu: 2018-02-18 LRT televizijos laidai „Specialusis tyrimas“ ir 2018-03-19 Gerų naujienų televizijai žinių laidai Naujienos „Europos vartotojų diena Panevėžyje“.

Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko pavaduotoja

Natalija Bražunienė